

Interpellationssvar - Medarbetare i psykiatrin

Petra Lindqvist (S) har ställt en interpellation till Tomas Borin (VfP), regionråd med särskilt ansvar för personalfrågor.

Interpellationen innehåller följande frågor:

1. Vilka konsekvenser kan vi se av neddragningarna av de psykiatriska vårdplatserna, på grund av neddragningar på medarbetare, här i Sörmland?
2. Finns det någon plan för hur vårdplatserna i Nyköping ska återöppnas?
3. Vilka är regionrådets prioriteringar för att stärka den sörmländska psykiatrin?

Svaret lyder enligt följande:

1. Det är korrekt att antalet disponibla vårdplatser, särskilt i Nyköping, periodvis har minskat under de senaste åren. Minskningen är en följd av bemanningsutmaningar, där beroendet av hyrsjuksköterskor har varit en begränsande faktor.

Samtidigt behöver utvecklingen sättas i ett bredare sammanhang. Beläggningsgraden inom psykiatrins heldygnsvård i Sörmland har under flera år varit relativt stabil och ligger på en nivå som inte indikerar ett generellt överutnyttjande. Andelen har minskat från cirka 81 procent år 2018 till omkring 65–67 procent de senaste åren.

Regionen arbetar aktivt med att minska behovet av slutenvård genom utveckling av mobila team, SPOT- team och proaktiva insatser. Dessa arbetssätt syftar till att ge vård närmare patienten, minska behovet av inläggning och skapa mer hållbara vårdflöden.

Konsekvenserna är att vårdplatserna blir färre under fem veckor, vilket kan leda till högre beläggning och ökad arbetsbelastning för personalen. En viktig konsekvens är att öppenvården och mobila team behöver ta ett större ansvar, vilket är en avsiktlig del av omställningen mot mer patientnära och flexibla vårdformer. Vidare innebär förändringen att samarbetet mellan länets båda VUP-kliniker behöver stärkas ytterligare, bland annat genom

ökad samverkan och möjlighet till patientförflyttningar vid behov – ett arbete som redan pågår och successivt utvecklas.

Sammantaget är minskningen av vårdplatser både en konsekvens av bemanningsläget och en del av en medveten omställning mot mer flexibla vårdformer.

2. Det finns en tydlig plan för hantering av vårdplatser på både kort och lång sikt.

Kortsiktigt – sommaren 2026

Inför sommaren reduceras antalet vårdplatser temporärt för att säkerställa patientsäkerhet och en hållbar arbetsmiljö.

I Nyköping planeras:

Vecka 23–27 samt vecka 33–35: 23 platser

Vecka 28–32: 14 platser

Totalt finns 50 vårdplatser i länet, men under en femveckorsperiod reduceras detta till 41 platser.

Under vecka 27 reduceras antalet vårdplatser successivt, vilket innebär att det från måndag vecka 28 finns 14 öppna platser. Från måndag vecka 33 återöppnas avdelning allvård/psykos. De patienter som då är aktuella för denna vårdnivå flyttas över, varefter båda avdelningarna återgår till ordinarie vårdutbud.

För att hantera detta genomförs i Nyköping bland annat:

- Samlokalisering av vårdplatser för ökad säkerhet och effektiv resursanvändning på NLN
- Anpassad fördelning mellan allmänpsykiatri och intensivvård på NLN
- Förstärkning av öppenvården genom snabbare uppföljningar, förbättrad tillgänglighet och uppdaterade vårdplaner på NLN
- Dygnet-runt-öppen psykiatrisk akutmottagning på NLN

Samtidigt så har vi en förstärkt samverkan med Eskilstuna (MSE), inklusive veckovisa möten och möjlighet till patientförflyttningar vid behov.

Erfarenheterna från sommaren 2025 visar att verksamheterna inom psykiatin fungerade väl. Vi hade då 23 vårdplatser i Nyköping och 27 i Eskilstuna, totalt 50 platser i länet. Beläggningsgraden låg i genomsnitt på cirka 70 procent.

God samverkan, fungerande mötesstruktur och ett aktivt proaktivt arbete bidrog till en stabil situation, även om vissa utmaningar kvarstod kopplade till bemanning och framförallt öppenvårdskapacitet.

Sommarsituationen 2026 hanteras genom planerade och beprövade åtgärder för att säkerställa patientsäkerhet. Den långsiktiga inriktningen är att stärka kapacitet, kvalitet och kontinuitet i hela vårdkedjan – inte enbart att öka antalet vårdplatser.

Långsiktigt

Regionen bedriver ett omfattande utvecklingsarbete inom ramen för Framtidens psykiatri. Arbetet omfattar hela vårdkedjan med fokus på kvalitet, tillgänglighet och patientnytta.

Centrala delar i det långsiktiga arbetet är:

- En samlad översyn av öppenvård, mellanvård och slutenvård
- Stärkt ledarskap och medarbetarskap
- Förbättrad uppföljning och kapacitetsstyrning
- Utveckling av en gemensam kultur och riktning

Öppenvården stärks genom att arbeta mot produktions- och kapacitetsplanering, tydligare ansvarsfördelning mot primärvården samt införande av digitala arbetssätt.

3. Mina prioriteringar som regionråd med särskilt ansvar för personalfrågor har under den här mandatperioden varit att försöka behålla så mycket personal som möjligt på golvet trots de besparingar som varit nödvändiga att ta. Samtidigt så har det under dessa år blivit hårdare krav på att man ska vara utbildad skötare/undersköterska för att arbeta inom den psykiatriska vården. Det innebär att vi inte har lika mycket personal att tillgå för timtjänster och semestervikariat. En konkret prioritering som jag tillsammans med den övriga styrande koalitionen har genomfört är satsningen på sju miljoner kronor på våra SPOT- team.

Min egen erfarenhet efter att ha arbetat inom psykiatri som skötare under närmare 20 år är att det alltid dragits ner på platser under sommarperioden. Det är även färre inläggningar under sommaren. Det har fungerat bra varje sommar, även om det givetvis kunnat vara mer krävande i perioder. Det kan det vara även under övriga året då och då.

Vi i Vård för Pengarna anser att psykiatri är mycket viktig. Både mina och partiets prioriteringar finner man bland annat i vårt valmanifest. Vi vill till exempel arbeta med satsningar på BUP, psykiatrisk öppenvård, smidigare övergång mellan barn- och ungdomspsykiatri till vuxenpsykiatri, slutenvårdsplatser för barn och unga samt förmånligare ersättning vid vidareutbildning för skötare/undersköterskor. Detta är några av de satsningar vi vill se inom psykiatri.

Sedan tillkommer samsjuklighetsdelen mellan missbruk och psykiatri under nästa mandatperiod, vilket kommer kräva sina prioriteringar.

En röst på Vård för pengarna är en röst för psykiatri.

Tomas Borin (VfP)
Regionråd med särskilt ansvar för personalfrågor